

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlásené: 22.12.1952 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1958 do: 30.06.1964

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

76

Z á k o n

zo dňa 11. decembra 1952

o dani zo mzdy.

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.

Za účelom rovnomerného zdanenia robotníkov a úradníkov, v súlade s ich zárobkom, a v záujme ďalšieho zvýšenia produktivity práce a zjednodušenia vyberania dane a poistného národného poistenia, zavádza sa daň zo mzdy, v ktorej sú zahrnuté aj príspevky robotníkov a úradníkov na poistné národného poistenia.

Daňová povinnosť.

§ 2.

(1) Daňovníkmi dane zo mzdy sú:

- a) osoby, ktoré poberajú mzdu za prácu vykonávanú v tuzemsku, bez ohľadu na bydlisko;
- b) zamestnanci československých zastupiteľských úradov a iní štátni zamestnanci činní v cudzine, pokiaľ sú československými štátnymi príslušníkmi;
- c) osoby poberajúce dôchodky (§ 3 ods. 3) plynúce z tuzemska.

(2) Dani zo mzdy nepodliehajú diplomatickí zástupcovia poverení u vlády Československej republiky, konzulovia z povolania a iné osoby požívajúce právo exteritoriality, ak nie sú československými štátnymi príslušníkmi a pokiaľ trvá vzájomnosť.

§ 3.

(1) Dani podlieha mzda za prácu a dôchodky.

(2) Mzdou za prácu podľa odseku 1 sú:

- a) všetky príjmy plynúce daňovníkovi z pracovného pomeru alebo v súvislosti s ním, teda všetky opakujúce sa i jednorázové príjmy bez rozdielu, či sú vyplácané v peniazoch alebo v naturáliách, najmä všetky druhy miezd a platov, mzda za prácu nad čas, všetky druhy prémie, výkonnostné príplatky, náhrada za nevybranú dovolenku a pod.;
- b) funkčné požitky;
- c) príjmy plynúce zo zamestnaní vykonávaných v pomere podobnom pomeru pracovnému.

(3) Dôchodkom podľa odseku 1 sú dávky národného dôchodkového poistenia a obdobné plnenia, poskytované vzhľadom na bývalý pracovný pomer zamestnancom a ich pozostalým na základe zákonných predpisov, smlúv, stanov, služobných poriadkov a pod.

(4) Príjmy uvedené v odsekoch 2 a 3 sa ďalej nazývajú „mzda“. Úrady, podniky, iné organizácie a osoby, ktoré vyplácajú mzdu, sa ďalej nazývajú „platitelia“.

(5) Náhrady služobných výdavkov nie sú mzdou.

§ 4. Oslobodenie.

Od dane zo mzdy sú oslobodené:

- a) odmeny poskytované v rámci platných predpisov zamestnancom za vynálezy a zlepšovacie námety až do sumy 100.000 Kčs za každý vynález alebo zlepšovacie námet a vecné a peňažné dary a odmeny poskytované zamestnávateľom v súvislosti s pracovným pomerom, pokiaľ sa spravujú platnými predpismi, až do úhrnnej výšky 10.000 Kčs ročne. Dani podlieha len tá časť, o ktorú spomenuté odmeny a dary tieto sumy presahujú;
- b) suma 2.500 Kčs mesačne z dôchodkov (§ 3 ods. 3), ktoré nepresahujú 5.000 Kčs mesačne. Dani podlieha len tá časť, o ktorú dôchodok presahuje sumu 2.500 Kčs. Ak poberá daňovník súčasne viac dôchodkov, platí toto oslobodenie iba pre jeden dôchodok;
- c) dávky národného nemocenského poistenia, jednorázové dávky národného dôchodkového poistenia a zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť, ako aj iné obdobné plnenia;
- d) prídavok na deti a príplatok k nemu, rodinný prídavok, výchovné a obdobné plnenia poskytované na nezaopatrené deti.

§ 5. Základ dane.

Daň sa vypočíta v každom mzdovom období zo mzdy vyplatenej v tomto období (základ dane).

§ 6. Daňová sadzba.

Daň sa vypočíta z mesačnej mzdy podľa tejto tabuľky:

zo základu		
nad Kčs	až včítane do Kčs	je daň:
	1 500	5 %
1 500	2 000	8 %
2 000	3 000	160 Kčs a 10 % zo základu presahujúceho 2 000 Kčs,
3 000	4 000	260 Kčs a 11 % zo základu presahujúceho 3 000 Kčs,
4 000	5 000	370 Kčs a 12 % zo základu presahujúceho 4 000 Kčs,
5 000	6 000	490 Kčs a 13 % zo základu presahujúceho 5 000 Kčs,
6 000	7 000	620 Kčs a 14 % zo základu presahujúceho 6 000 Kčs,
7 000	8 000	760 Kčs a 15 % zo základu presahujúceho 7 000 Kčs,
8 000	9 000	910 Kčs a 16 % zo základu presahujúceho 8 000 Kčs,
9 000	10 000	1 070 Kčs a 17 % zo základu presahujúceho 9 000 Kčs,
10 000	12 000	1 240 Kčs a 18 % zo základu presahujúceho 10 000 Kčs,
12 000	a vyššie	1 600 Kčs a 20 % zo základu presahujúceho 12 000 Kčs.

Pre výpočet dane sa mzda zaokružluje na 100 Kčs nahor.

Zvýšenie a zníženie dane.

§ 7.

(1) Daň podľa § 6 sa zvyšuje:

- a) daňovníkom, ktorí nevyživujú žiadnu osobu alebo vyživujú len jednu osobu, o 60 % dane, ak sú však vo veku do 25 rokov alebo nad 50 rokov (ženy nad 45 rokov), len o 40 % dane,
- b) manželkám (družkám), ktoré poberajú mzdu a žijú s manželom (druhom) v spoločnej domácnosti, o 50 %, ak sú však vo veku do 25 rokov alebo nad 45 rokov, len o 35 % dane.

(2) Zvýšenie podľa odseku 1 sa vyberá, len ak presahuje daňový základ 560 Kčs mesačne.

§ 8.

(1) Daň podľa § 6 zákona sa znižuje o 30 % daňovníkom, ktorí vyživujú 3 osoby, o 50 % daňovníkom, ktorí vyživujú 4 osoby a o 70 % daňovníkom, ktorí vyživujú 5 alebo viac osôb.

(2) Vdovci (vdovy), rozvedení a osoby trvalo nežijúce s manželom (manželkou) vo spoločnej domácnosti, posudzujú sa, ak vyživujú aspoň jedno dieťa, tak, ako keby mali o jednu vyživovanú osobu viac. To isté platí pre slobodných daňovníkov, ktorí vyživujú aspoň jedno dieťa.

(3) Manželka (družka), ktorá poberá mzdu a žije s manželom (druhom) vo spoločnej domácnosti, sa posudzuje tak, ako keby vyživovala jednu osobu.

(4) Ak poberajú mzdu obidvaja manželia (druh a družka), ktorí žijú v spoločnej domácnosti, povolí na ich žiadosť okresný národný výbor príslušný podľa ich bydliska, aby na vyživované osoby sa prihliadlo u manželky (družky) namiesto u manžela (druha); v tomto prípade sa manžel (druh) posudzuje, ako keby vyživoval jednu osobu.

(5) Ak poberá daňovník mzdu od dvoch alebo viacerých platiteľov, prihliada na osoby ním vyživované iba jeden platiteľ; ostatní platitelia srážajú daň tak, ako keby daňovník nevyživoval žiadnu osobu.

(6) Pre zvýšenie a zníženie dane je rozhodný stav na začiatku mzdového obdobia. Ak sa však narodí daňovníkovi v priebehu mzdového obdobia dieťa, prihliadne sa naň už v mzdovom období, v ktorom sa narodilo.

§ 9.

(1) Pre výpočet dane zo mzdy sa invalidi a iné osoby telesne alebo duševne chybné (napr. nevidomé, zmrzačené a pod.), poprípade daňovníci, ktorí vyživujú osoby telesne alebo duševne chybné, posudzujú pri stupni invalidity

- a) od 30 % až do 50 % včítane, ako keby vyživovali o jednu osobu viacej,
- b) nad 50 %, ako keby vyživovali o dve osoby viacej.

Prítom sa predpokladá, že stupeň invalidity u osôb požívajúcich invalidné dôchodky z národného poistenia presahuje 50 %.

(2) Vdovy po padlých príslušníkoch zahraničného odboja alebo po obetiach bojových udalostí, politickej alebo národnej perzekúcie, sa posudzujú tak, ako keby vyživovaly o jednu osobu viacej.

(3) Daň sa podľa predchádzajúcich odsekov sníži len daňovníkom, daňový základ ktorých nepresahuje sumu 12.000 Kčs mesačne, a to najskôr v mzdovom období nasledujúcom po predložení potvrdenia okresného národného výboru.

(4) Ustanovenia § 8 ods. 5 platia obdobne.

§ 10.

Po snížení dane podľa §§ 8 a 9 môže u daňovníka so mzdou presahujúcou 2.000 Kčs mesačne daň byť menšia než 8 % daňového základu.

§ 11.

(1) Daň zo mzdy sa nesráža, ak nepresahuje daňový základ 1.000 Kčs mesačne.

(2) Ak poberá daňovník mzdu súčasne od dvoch alebo viacerých platiteľov, smie na ustanovenie odseku 1 prihliadať iba jeden platiteľ; ostatní platitelia srazia daň aj vtedy, ak nepresahuje nimi vyplácaná mzda 1.000 Kčs mesačne, a to najmenej vo výške 10 % daňového základu.

Spôsob vyberania dane.

§ 12.

(1) Platitelia vypočítajú daň, srazia ju a odvedú štátnej pokladnici.

(2) Daň sa srazí pri výplate alebo pri pripísaní mzdy daňovníkovi k dobru, bez ohľadu na to, za ktorý čas sa mzda vypláca.

§ 13.

(1) Z jednorázovej mzdy, t. j. zo mzdy, ktorá je vyplácaná nepravidelne popri bežnej mzde, vypočíta platiteľ daňovú srážku takto: zistí, aká mzda sa daňovníkovi pravdepodobne za celý rok vyplatí bez započítania práve vyplácanej jednorázovej mzdy, a vypočíta z nej celoročnú daň. K zistenej celoročnej mzde pripočíta práve vyplácanú jednorázovú mzdu a vypočíta z úhrnu celoročnú daň. Rozdiel medzi oboma celoročnými daňovými sumami srazí platiteľ pri výplate jednorázovej mzdy.

(2) Ak sa vypláca mzda za dlhší čas než za obvyklé mzdové obdobie, vypočíta a srazí sa daň tak, ako keby mzda bola vyplatená v príslušných pravidelných mzdových obdobiach. Zo súm mzdy pripadajúcich na minulé kalendárne roky sa však daň vypočíta a srazí podľa ustanovení odseku 1.

(3) Platiteľ je povinný na žiadosť daňovníka vypočítať pri poslednej výplate mzdy v roku, koľko by bola úhrnná srážka dane, keby sa mzda v priebehu roku vyplatena rovnomerne rozvrhla na jednotlivé mzdové obdobia. Sumu, o ktorú daň skutočne srazená prevyšuje takto vypočítanú daň, vráti platiteľ daňovníkovi, ak je aspoň 20 Kčs.

§ 14.

(1) Srážkou vykonanou riadne podľa predchádzajúcich ustanovení je daňová povinnosť splnená.

(2) Ak sa srážka dane zo mzdy nevykonala alebo vôbec, alebo ak sa nevykonala riadne, predpíše okresný národný výbor platiteľovi príslušnú sumu na priame platenie.

(3) Daňovníkom poberajúcim mzdu plynúcu z cudziny predpíše sa daň na základe soznania, ktoré sú povinní podať do konca februára po uplynutí každého kalendárneho roka okresnému

národnému výboru, v obvode ktorého bývajú. Ak nepodá daňovník soznanie včas, môže sa mu daň zvýšiť, najviac však o 10 %.

(4) Daň predpísaná podľa odseku 3 je sročná do 15 dní po doručení platobného výmeru. Ak daň nebola zaplatená včas, je daňovník povinný zaplatiť za každý deň omeškania penále vo výške 0,05 % dlhovanej sumy.

Zodpovednosť platiteľov.

§ 15.

(1) Sumy, ktoré bol platiteľ povinný sraziť, odvedie najneskoršie do troch dní odo dňa, keď bola, alebo mala byť vykonaná srážka dane, okresnému národnému výboru, v obvode ktorého je platiteľova pokladnica, pokiaľ Ministerstvo financií neurčí kratšiu lehotu.

(2) Ak neodviedol platiteľ srazenú daň zo mzdy, bude sa na ňom vymáhať ako jeho dlh.

(3) Platiteľ je povinný zaplatiť daň predpísanú mu podľa § 14 ods. 2 do troch dní po doručení platobného výmeru.

(4) Ak nedodrží platiteľ lehoty určené v odsekoch 1 a 3, zaplatí za každý deň omeškania penále vo výške 0,05% dlhovanej sumy.

§ 16.

Platiteľ smie daň, ktorú daňovníkovi nesrazil, dodatočne sraziť, len pokiaľ neuplynuly od výplaty mzdy viac než tri mesiace. Ak však bola nesprávna srážka dane zavinená daňovníkom, môže platiteľ daň dodatočne sraziť do troch rokov od výplaty mzdy.

§ 17.

Pre účely dane zo mzdy je platiteľ povinný viesť a okresnému národnému výboru predkladať záznamy a výkazy, ktoré určí Ministerstvo financií, a vydávať na žiadosť daňovníkom potvrdenia o výške vyplatenej mzdy a srazenej dane.

§ 18.

Preukazy pre zvýšenie a zníženie dane.

Daňovník je povinný preukázať platiteľovi okolnosti rozhodné pre zvýšenie a zníženie dane podľa §§ 7 až 9. K predloženému preukazu sa - s výhradou ustanovenia § 8 ods. 6 vety druhej - prihliadne začínajúc mzdovým obdobím, nasledujúcim po období, v ktorom sa platiteľovi preukaz predloží.

§ 19.

Kontrola dane zo mzdy.

(1) Na srážanie a odvádzanie dane dozerá okresný národný výbor, v obvode ktorého je platiteľova pokladnica.

(2) Platiteľ je povinný:

- a) dovoliť orgánom okresného národného výboru splnomocneným na kontrolu dane vstup do prevádzkových miestností v obvyklých prevádzkových hodinách a umožniť im splnenie ich úloh,
- b) dať potrebné vysvetlenia a predložiť doklady okresnému národnému výboru a jeho orgánom, poprípade iným kontrolujúcim orgánom.

(3) Osoby, ktorým sa mzdy vyplácajú, sú povinné dať okresnému národnému výboru a jeho orgánom, poprípade iným kontrolujúcim orgánom, vysvetlenie o druhu a výške týchto miezd.

(4) Osoby, u ktorých je sporné, v akom pomere sú k platiteľovi, sú povinné dať požadované informácie na zistenie povahy tohto pomeru.

(5) Rovnaké oprávnenia vo veciach dozoru prislúchajú aj krajskému národnému výboru a Ministerstvu financií.

§ 20.

Spory a opravné prostriedky.

(1) O sťažnostiach vyplývajúcich zo sporov, ktoré vzniknú medzi platiteľmi a daňovníkmi o vykonávaní srážky dane zo mzdy, rozhoduje okresný národný výbor, v obvode ktorého je platiteľova pokladnica.

(2) Okresný národný výbor je povinný oznámiť stranám všetky svoje rozhodnutia písomne s poučením o opravných prostriedkoch.

(3) Proti rozhodnutiam okresných národných výborov, uvedených v odsekoch 1 a 2, a proti platobným výmerom podľa § 14 ods. 2 a 3 možno sa odvolať do 15 dní po doručení výmerov na krajský národný výbor, ktorý rozhodne s konečnou platnosťou. Ak nejde o právnu otázku a ak sa úplne vyhovie odvolaniu, rozhoduje o ňom s konečnou platnosťou okresný národný výbor.

§ 21.

Premlčanie.

(1) Daň nemožno predpísať a vymáhať po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roku, v ktorom sa daň stala sročnou, a v prípadoch § 14 ods. 3 od konca kalendárneho roku, v ktorom bol daňovník povinný podať priznanie k dani.

(2) Ak sa vykoná úkon na predpísanie alebo vymáhanie dane, plynie premlčacia lehota znovu od konca kalendárneho roka, v ktorom sa o úkone upovedomila osoba, ktorá je povinná daň platiť.

Záverečné ustanovenia.

§ 22.

(1) Vláda urobí opatrenia potrebné na to, aby hrubé platy niektorých zamestnaneckých skupín sa upravily tak, aby zodpovedaly zmene daňovej sadzby podľa tohto zákona, novému vymedzeniu daňového základu a započítaniu zamestnaneckých príspevkov na poistné národného poistenia do daňovej sadzby.

(2) Vláda sa splnomocňuje, aby podľa potreby upravovala percentá zvýšenia a sníženia dane podľa §§ 7 a 8 a povoľovala odchýlky od ustanovení § 10.

(3) Ministerstvo financií:

1. určí, za akých podmienok možno prácu vykonávanú len prechodne mimo územie Československej republiky považovať za prácu vykonávanú v tuzemsku (§ 2);
2. môže vyhlásiť niektoré zamestnania za vykonávané v pomere podobnom pomeru pracovnému (§ 3 ods. 2);
3. môže oslobodiť niektoré druhy alebo časti miezd od dane zo mzdy a daň odpúšťať;

4. určí, ktoré príjmy treba považovať za náhradu služobných výdavkov, poprípade ich určí paušálom (§ 3 ods. 5);
5. vydá tabuľky pre výpočet dane zo mzdy, prepočítané zo sadzby uvedenej v § 6;
6. určí spôsob výpočtu dane v prípadoch, ak sa mzda vypláca za kratší čas, než pravidelné mzdové obdobie;
7. určí, koho treba rozumieť vyživovanými osobami (§§ 7 a 8);
8. môže povoliť odchýlky vo veci spôsobu, času a miesta odvodu srazenej dane (§ 15);
9. môže urobiť opatrenia na zamedzenie nesrovnalostí a tvrdostí, ktoré by mohli vzniknúť z tohto zákona, najmä z číselných hraníc v ňom určených;
10. vydá predpisy potrebné na vykonanie tohto zákona;
11. sa splnomocňuje, aby upravilo konanie vo veciach tejto dane.
12. sa splnomocňuje, aby pre niektoré vedľajšie alebo príležitostné zamestnania určilo daň paušálnou sadzbou nepresahujúcou najvyššiu prípustnú sadzbu.

Opatrenia podľa bodov 2, 3 a 4 môže Ministerstvo financií urobiť len po vypočutí jednotnej odborovej organizácie.

§ 23.

V štátnom rozpočte bude každoročne určená suma, ktorá prípadne na účely národného poistenia zamestnancov.

§ 24.

Počínajúc rokom 1953 sa zrušujú:

- a) zákon č. 109/1947 Sb., o dani zo mzdy;
- b) všetky zákonné ustanovenia a iné opatrenia, ktorými sa niektoré mzdy alebo ich časti od dane oslobodily;
- c) ustanovenia zákona č. 99/1948 Sb., o národnom poistení, a predpisov na jeho základe vydaných, pokiaľ upravujú určenie a vyberanie časti poistného pripadajúcej na zamestnanca;
- d) ustanovenia zákona č. 236/1948 Sb., o vojenskej nemocenskej starostlivosti, a iných predpisov, pokiaľ upravujú určenie a vyberanie časti poistného pripadajúcej na príslušníkov ozbrojených síl;
- e) ustanovenia vládneho nariadenia č. 250/1943 Sb., o podpore pri včleňovaní do práce, a predpisov na jeho základe vydaných, pokiaľ upravujú určenie a vyberanie príspevkov pripadajúcich na zamestnancov.

§ 25.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1953 a platí pre zdanenie miezd vyplatených po 31. decembri 1952, ako aj miezd vyplatených pred 1. januárom 1953 na rok 1953; vykoná ho minister financií.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.

